

POMOWIĆ (23) *vb pf*

Oba o jasne.

inf pomowić (3). ◇ *fut 1 sg* pomowię (3). ◇ *1 pl* pomowimy (2). ◇ *praet 3 sg m* pomowił (4). *f* pomowiła (1). ◇ *pl 3 m pers* pomowili (5). ◇ *imp 2 sg* pom(o)w (1). ◇ *con 1 sg m* pomowiłbym (1). ◇ *1 pl m pers* byśmy pomowili (1). ◇ *impers praet* pomowi(o)no (1), było pomowi(o)no (1) *BielKron* (1:1).

Sł stp: *pomówić, pomółwić, Cn s.v. pomawiam po kiem, Linde XVI* (dwa z niżej notowanych przykładów) – *XVIII w.*

1. *Porozmawiać; agere, facere mentionem Cn [z kim] (10)* : W fwoię go [człowiek męża dzikiego] kuczę wprowadził/ Przywitawszy y pośadził: Tām przyiážni poprąwili/ Wdzięcznie z łobą pomowili *BierEz* S3; *Coram inter nos conferemus, Ołobnie s łobą pomowimy. Mącz* 65b; *GostGospSieb* +2v. *pomowić o co (1)*: przetoż ia z Krolewną o zapłatę pomowię. *HistRzym* 35v.

pomowić o czym (2): Coć łie tu nie podoba pomow z nimi [*Balickimi*] o tym *PaprPan* P; *ActReg* 53. *Cf* [»nieco pomowić«].

pomowić w czym (1): Syem wam łkładam/ gdziekolwiek mieyłce obierzećie/ A nas k temu Seymowi przed cząłem wzowiećie. Tām z łobą pomowimy w rzeczách połpolitych *BielSjem* 15.

W połączeniach szeregowych (2): Theż mu [*młodemu*] niewądzi cząłem s pocźciwym á nie z opikim towárzyłtwem połiedzieć/ pomowić/ poźártowác *RejZwierc* 15, 164.

W charakterystycznych połączeniach: pomowić o zapłatę; pomowić o poratowaniu; pomowić w rzeczach pospolitych; pomowić z czeladką, z krolewną, z towarzystwem; pomowić osobnie, wdzięcznie.

Zwroty: »co, [nieco [o czym]] pomowić« (1): *RejZwierc* 175; [o porátowaniu y łporządzeniu łepłzym oyczyzny nálezey z W.M. nieco pomowię *GrabZdanie* A2].

»sobie pomowić« (2): Rzekł mu [*pustelnikowi*] Anyoł: Połtoyże ty tu máło/ poydę ia theż z nim [ze łwiętym człowiekiem] łobie co pomowię. *RejZwierc* 175, 164.

2. *Rozgłosić, rozpowiedzieć (9)* :

Ze zdaniem dopełnieniowym [w tym: (a)by, iżby, żeby (8), iż (1)] (9): potruł ie [*Amurat braci Skanderbega*] á pomowił iż łami pomárli *BielKron* 242v; Niemcy pomowili áby otrut [*Władzislaw*] od kłiężey. *BielKron* 355v; [*w bitwie potkali się Litwa z Tatory*] ále Litewłki rog przełomion był od Prułow/ ták iż drudzy piercháli do Litwy/ a pomowili żeby Krol Polłki y z Witułtem/ y ze włzytkimi był porażon *BielKron* 384; A s tey przyczyny iuż było pomowiono włzędzye w połtronnych krolełtwach y v Papieżá/ áby krolá Polłkiego brát Swidrygał władził *BielKron* 386v, 100, 155, 340v, 387, 429v.

3. *Oskarżyć kogoś bez dowodu winy, rzucić oszczerstwo (2)* :

pomowić kogo w czym (1): Item pithan czemu Iendrzeyka Zerniczkyego chłopcza wthemtho złodzieyłthwe przed thym nyłchli yełth pogiman pomowyel Powyada yłch dla thego abi łłam them łnadnyey one⁸⁰ wthem zołthawywłchli vycz y vczyecz byll mogł. *LibMal* 1552/161.

pomowić na kogo (1): Ale iey [*krolowej Edwigi*] dwie corze Anná y Edwigá/ s częściami y s łkárby wzyęte były do Węgier przes łtárą krolową Węgierłką/ á tām ná nie pomowiono/ by były vrodzone nie z włafney żony Kázimierzowej *BielKron* 377.

Ze zdaniem dopełnieniowym (1): *BielKron* 377 *cf* *pomowić na kogo*.

4. *Powiedzieć; loqui PolAnt [o kim, o czym] (2) :*

powość komu (1): Y rzekła Báth-fzewá. Dobrze/ ia powość o tobie Krolowi. *BudBib 3.Reg 2/18.*

Ze zdaniem dopełnieniowym (1): iáko fie we wżem [...] [*człowiek*] rozważnie y pobożnie záchowác á íprawowác ma/ [...] Tu zálię trzebá máło o thym powość/ ieśliże go iuż Pan Bog ták ozdobić y poftánowić będzie racził *RejZwierc 106.*

Synonimy: 1. pogadać, 2. ogłosić; 3. obwinić, obżałowác, oskarżyć, osoczyć, pozwać, uwinić; 4. powość, rzec.

Formacje współrdzenne cf MOWIĆ.

Cf POMOWIENIE, POMOWIONY

MN